

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Фоміна Єлизавета Василівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри гігієни та соціальної медицини

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

м. Харків, Україна

Суттєвим каталізатором розвитку та попиту на надання медичної допомоги із застосуванням цифрових технологій стали і виклики воєнного часу, які завдали значної шкоди сфері охорони здоров'я, призвели до вимушеного переміщення мільйонів людей, для яких засоби інформаційних технологій стали альтернативою традиційного прийому, ведення та лікування пацієнтів [1, с. 5].

У лютому 2022 року почалося повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну, що стало безпрецедентним викликом та навантаженням на сферу охорони здоров'я. Через активні бойові дії та руйнування медичної і транспортної інфраструктури пересування пацієнтів, лікарів та автомобілів швидкої допомоги до найближчого закладу охорони здоров'я є проблемним та небезпечним. Мільйони українців виїхали зі своїх домівок та змушені змінювати місця отримання медичної допомоги. При цьому неінфекційні та інші захворювання, які чинять відчутний соціальний вплив (психічні розлади, серцево-судинні, онкологічні, легеневі, метаболічні тощо), не тільки не виявляють тенденції до зменшення, а й передбачувано мають передумови до зростання. Крім того, гостро постає питання реабілітації та віддаленого контролю за хронічними захворюваннями [2, с. 47].

У цих умовах застосування цифрових технологій в охороні здоров'я підтримується державними та волонтерськими ініціативами за участю різних країн, які надають програмне забезпечення, обладнання та організовують консультації іноземних лікарів для українських лікарів і пацієнтів [3, с. 120].

Окрім того, цифрові технології мають бути якнайширше застосовані у післявоєнному відновленні країни через подальший розвиток функціональності ЕСОЗ [2, с. 52].

Воєнний стан сприяв стрімкому розвитку телемедицини, здійснення телемедичного консультування як корисного доповнення до особистих

відвідувань лікаря; а також швидшому розвитку електронної медичної картки та електронних рецептів, електронних направлень, електронних лікарняних, появи електронного кабінету пацієнта тощо. З'явилися можливості проведення діагностичного тестування вдома, відбулася зміна у взаємодії між лікарями та пацієнтами, зміна процесів та поява нових комунікаційних каналів як між медичними працівниками, так і між лікарями та пацієнтами [1, с. 9].

Цифрова трансформація, поява штучного інтелекту та машинного навчання, телемедицини, роботизації в охороні здоров'я вимагає нових підходів до діагностичних та лікувальних практик, до системного аналізу, а також нових етичних норм (Кодексу норм поведінки у цифровому середовищі) та оновлення законодавчої бази щодо питань безпеки, надійності та захищеності персональних даних і відповідності до стандартів ЄС. Виникають питання регуляції алгоритмів впровадження цифрових технологій, штучного інтелекту, використання електронних інструментів та відповідно сприяння підвищенню рівня цифрової компетентності працівників охорони здоров'я задля їх ефективного використання в сфері охорони здоров'я [4, с. 15].

Література:

1. Засекіна Т. М., Запорожан В. М. Цифрова медицина: виклики та перспективи в умовах воєнного стану. *Медична інформатика та інженерія*. 2023. № 1. С. 4–12.
2. Андрієнко В. І., Горбань Є. М. Телемедицина в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Лікарська справа*. 2022. № 3–4. С. 43–55.
3. Moshnets N., Klymenko I. Digital Health Transformation in Ukraine during War: Challenges and Opportunities. *Journal of eHealth*. 2023. Vol. 8. P. 115–128.
4. Пономаренко В. М., Бабієнко В. В. Регуляторні аспекти впровадження штучного інтелекту в охороні здоров'я. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2023. № 2. С. 12–19.